

Justina Bajt, Ericsson Nikola Tesla Servisi d.o.o.

Milan Gjuranić, Odašiljači i veze d.o.o.

Davorin Rumiha, PLINACRO d.o.o.

KORIŠTENJE PLINOVODA ZA POSTAVLJANJE SVJETLOVODNIH KABELA

PRAVNI OKVIR

➤ Digitalna agenda za Europu

- države članice EU preuzele su obvezu omogućiti osnovni širokopojasni pristup svim Europljanima do 2013.; osigurati da svi Europljani do 2020. imaju pristup internetskim brzinama većim od 30 Mbit/s; osigurati da najmanje 50 % kućanstava u državama članicama EU bude pretplaćeno na internetske veze brzine iznad 100 Mbit/s.
- **Direktiva 2014/61/EU** Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina, (SL L 155/11, 23.5.2014.).
- **Zakon o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina (ZMSTEKM) – 2016.**
- **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (ZID ZDIKN) – 2016.**
- Radi smanjenja troškova posebno se naglašava zajedničko korištenje EKI-a, elektroenergetske, vodnogospodarske, plinovodne, naftovodne, odvodne (kanalizacijske) i toplovodne infrastrukture (zajednički nazvane „fizička infrastruktura“).

Razvoj EKM
velikih brzina

Ubrzavanje i
povećanje investicija
u gradnju EKI i EKM

Zajedničko korištenje
infrastrukture

PRISTUP OSNOVNIM INFORMACIJAMA O FIZIČKOJ INFRASTRUKTURI

- **PRAVO OPERATORA EKM-a**
- **Pristup osnovnim informacijama putem JIT-a**
 - lokacija i trasa
 - vrsta i sadašnje korištenje infrastrukture
 - kontaktna točka mrežnog operatora
- **Pristup osnovnim informacijama postavljanjem zahtjeva mrežnom operatoru** (podaci iz pogonskog katastra vodova mrežnog operatora)
- **Podnijeti zahtjev mrežnom operatoru za pristup i zajedničko korištenje postojeće fizičke infrastrukture**
- **PRAVO SVAKOG MREŽNOG OPERATORA**
 - da operatorima EKM-a **ponudi pristup i zajedničko korištenje** postojeće fizičke infrastrukture radi postavljanja sastavnica EKM-a - na temelju ugovora, uz pravične i razumne uvjete
 - može odbiti pristup i zajedničko korištenje svoje fizičke infrastrukture samo u slučajevima taksativno navedenim u ZMSTEKM-u

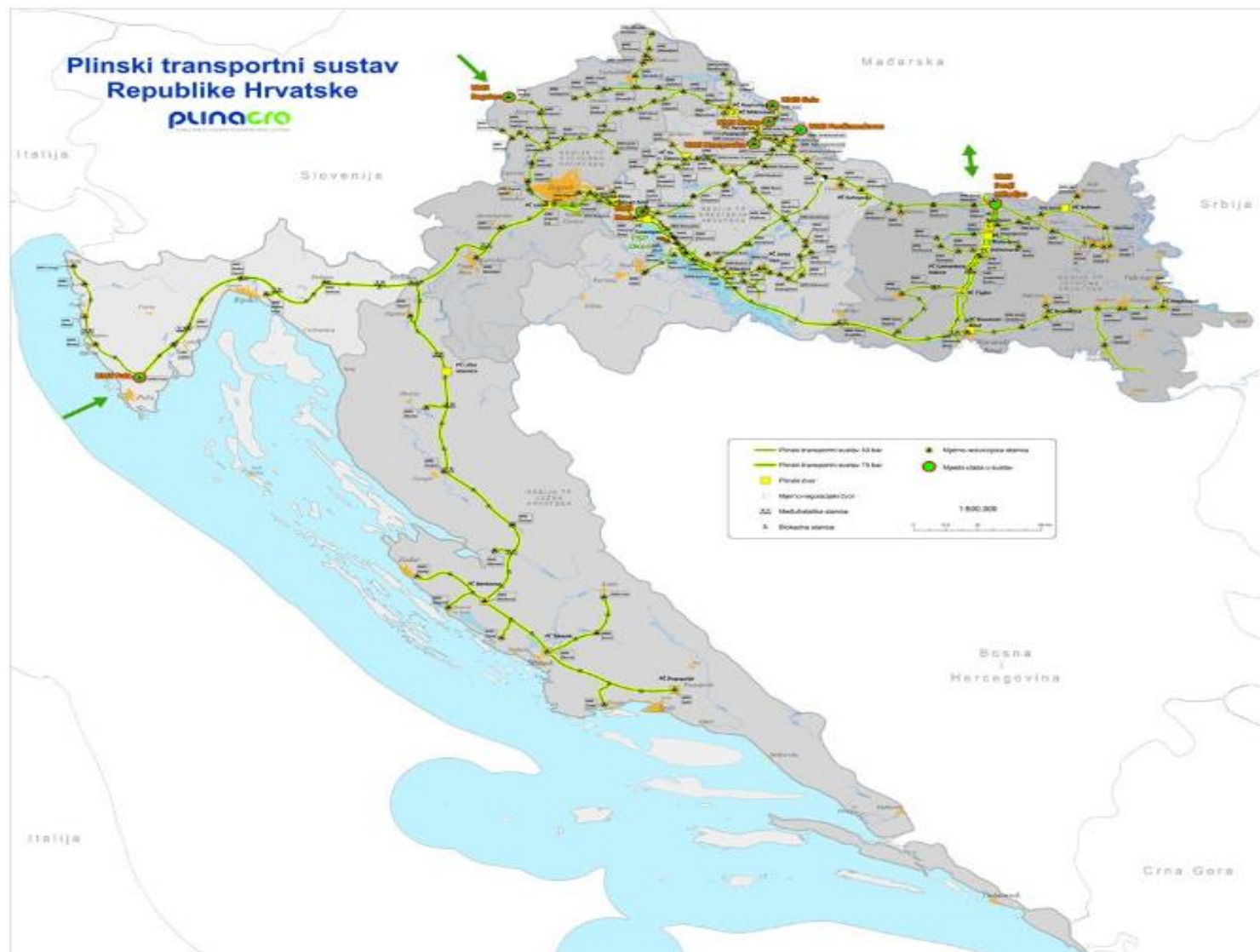
PLINOVODNA INFRASTRUKTURA U RH

- Prema transportnoj udaljenosti plinovodi se razvrstavaju u tri kategorije:
 - tranzitni
 - magistralni
 - distribucijski - 36 energetskih subjekata

- Plinovodni transportni sustav u RH kojim upravlja nacionalni operator transportnog sustava **Plinacro d.o.o.**, sastoji se od:
 - međunarodnih, magistralnih, regionalnih i odvojnih i spojnih plinovoda
 - objekata na plinovodu, mjernih redukcijskih stanica (MRS) različitih kapaciteta te ostalih objekata i sustava koji omogućavaju pouzdan i siguran rad transportnog sustava

- Pod upravljanjem Plinacro-a je oko:
 - 952 km plinovoda maksimalnog radnog tlaka 75 bar, promjera DN 200 - 800 mm,
 - 1741 km plinovoda maksimalnog radnog tlaka 50 bar, promjera od DN 80 - 500 mm, s mjerno-redukcijskim stanicama različitih kapaciteta.

PLINOVODNA INFRASTRUKTURA PLINACRO-a

KORIŠTENJE POSTOJEĆE PLINOVODNE INFRASTRUKTURE ZA POSTAVLJANJE SVJETLOVODA

➤ KORIŠTENJE PLINOVODNE INFRASTRUKTURE:

- PEHD cijevi sa svjetlovodnim kabelima koji su u funkciji osiguranja pouzdanog i sigurnog rada plinovodnog sustava
- Plinovodi koji se više ne mogu koristiti za prijenos plina zbog starosti i dotrajalosti plinovodnih cijevi
- Plinovodne cijevi koje su u funkciji transporta/distribucije plina

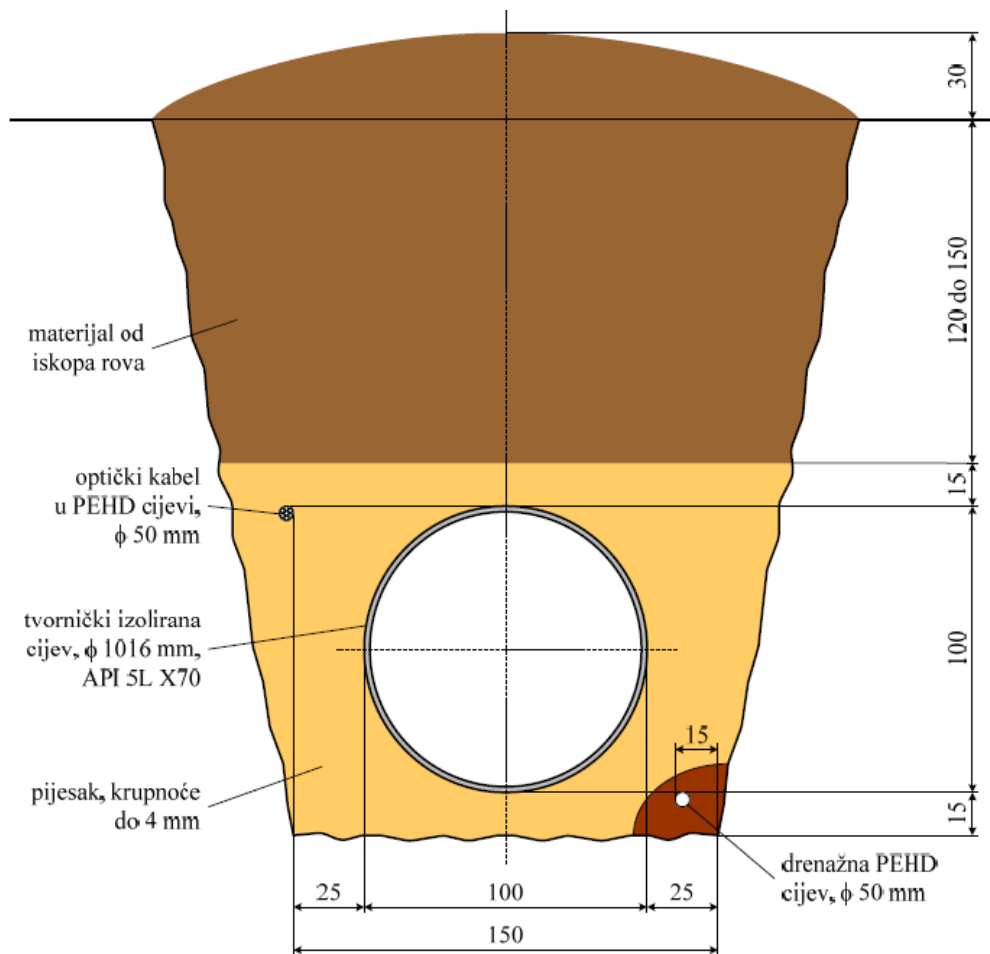
➤ Gradnja integrirane infrastrukture plinovoda i EKI-a/EKM-a

KORIŠTENJE POSTOJEĆE PLINOVODNE INFRASTRUKTURE ZA POSTAVLJANJE SVJETLOVODA

➤ Nakon 2000. godine Plinacro je uz novosagrađene plinovode 75 barskog sustava položio i **PEHD cijevi za vlastite potrebe radi osiguravanja pouzdanog i sigurnog rada plinovodnog sustava.**

U PEHD cijevima postavljeni su svjetlovodni kabeli odgovarajućih kapaciteta.

➤ Položaji svih instalacija Plinacroa, uključujući i položaje PEHD cijevi sa svjetlovodnim kabelima, evidentirani su u katastru vodova.

KORIŠTENJE POSTOJEĆE PLINOVODNE INFRASTRUKTURE ZA POSTAVLJANJE SVJETLOVODA

- Modernizacijom plinskog transportnog sustava, Plinacro je privremeno napustio neke dionice plinovoda.
- Plinovodi koji se više ne mogu koristiti za prijenos plina zbog **starosti i dotrajalosti plinovodnih cijevi, ozbiljne narušenosti stanja cijevi uslijed korozije, manjkave izolacije, slabe katodne zaštite, te mogućeg propuštanja plina iz cijevi pod određenim radnim tlakom**, može se zamijeniti novim cijevima ili ukloniti iz prostora u skladu s propisima o gradnji.
- Uklanjanje iz prostora takvih cijevi skupo je i neracionalno, a posebno u svjetlu novih europskih i hrvatskih propisa o mjerama za smanjenje troškova postavljanja EKM-a te primjene novih tehnologija postavljanja svjetlovodnih kabela.
- Otvara se mogućnost da se plinovodna infrastruktura koja se zbog starosti i dotrajalosti više ne može koristiti za svoju primarnu funkciju, iskoristi za postavljanje svjetlovodnih kabela i time značajno smanjenje troškovi postavljanja EKM-a.
- Magistralni plinovodi idealni su za postavljanje magistralnih vodova – svjetlovodnih kabela EKM-a.

GRADNJA INTEGRIRANE INFRASTRUKTURE

- U cilju smanjenja troškova gradnje linijskih građevina te postavljanja EKM-a, Direktiva 2014/61/EU te ZMSTEKM zahtijevaju da mrežni operatori prijave u jedinstvenu informacijsku točku DGU-a podatke o **planiranim i tekućim građevinskim radovima vezanim uz svoju fizičku infrastrukturu.**
- Gradnja novih, odnosno rekonstrukcija/zamjena postojećih plinovoda mora biti prijavljena u JIT.
- Zainteresirani operatori EKM-a time dobivaju mogućnost da u isti rov, poštujući sve tehničke i sigurnosne standarde, postave cijevi EKI za postavljanje (upuhivanje) svjetlovodnih kabela.
- Otvara se mogućnost da se na zahtjev operatora EKM-a poveća kapacitet svjetlovodnog kabela koji se postavlja uz plinovodnu cijev radi primarne funkcije nadzora i sigurnosti plinovodnog sustava. Na te načine bitno bi se smanjili troškovi gradnje EKI-a i postavljanja EKM-a.

ULOGA OiV-a U UPRAVLJANJU EKI-em U VLASNIŠTVU MREŽNIH OPERATORA/RH

- Vlada RH donijela je odluke kojima je u nadležnost trgovačkog društva OiV – Odašiljači i veze d.o.o., koje je u vlasništvu RH, dala upravljanje viškom kapaciteta EKM-a pravnih osoba u vlasništvu ili većinskom vlasništvu RH (Plinacro, Janaf, HEP, Autocesta Rijeka-Zagreb, Hrvatske ceste, HŽ-Infrastruktura - 2008., 2013.)
- OiV nositelj je operativne provedbe **Projekta objedinjavanja svjetlovodne infrastrukture u trgovačkim društvima u većinskom vlasništvu RH** te mora pojedinačno sa svim trgovačkim društvima u većinskom vlasništvu RH koja upravljaju svjetlovodnom infrastrukturom u svojem vlasništvu te s trgovačkim društvima koncesionarima koja upravljaju svjetlovodnom infrastrukturom u vlasništvu RH, zaključiti odgovarajuće ugovore.
- Budući da OiV, kao infrastrukturni operator, na temelju navedenih odluka Vlade RH upravlja viškom EKI-a i EKM-a Plinacroa, nema zapreke da, u skladu s ugovorom, nastavi upravljati EKM-em na onim trasama plinovoda koje više nisu u primarnoj funkciji.

DOSTAVLJANJE PODATAKA O INTEGRIRANOJ INFRASTRUKTURI PLINOVODA I EKI-a/EKM-a U KATASTAR VODOVA (INFRASTRUKTURE)

- Katastar vodova (infrastrukture) kakav se danas vodi u RH nije prilagođen upisu linijskih infrastrukturnih građevina koje se kao cjelina nalaze na teritoriju više jedinica lokalne samouprave ili čak više županija.
- U katastrima infrastrukture takvu građevinu (obuhvaćenu jednom građevinskom dozvolom) nije moguće vidjeti kao cjelinu, nego je to moguće samo u pogonskom katastru vlasnika, odnosno upravitelja voda.
- Identičan je problem upisa vlasništva na takvoj građevini kao cjelini.
- Uređenje međuvlasničkih odnosa kada se u trasi (rovu) nalazi više vrsta vodova (infrastrukture) i upis tih podataka u katastar vodova (infrastrukture), zahtijeva detaljnije uređenje u propisima o katastru.
- Iz primjera korištenja plinovodnih cijevi za postavljanje svjetlovodnih kabela bilo bi korisno postaviti određene parametre za evidentiranje, odnosno upis određenih podataka u katastar vodova (infrastrukture). Primjerice, prijenosom vlasništva na cijevima na OIV i projektom prenamjene, plinovod prestaje biti plinovod, jer postaje „bužir“ za svjetlovodni kabel umjesto PEHD cijevi. Tako ne bi bilo nikakve prepreke pri evidenciji tih cijevi i njihovoj namjeni u katastru vodova (infrastrukture).

ZAKLJUČAK

- Korištenje plinovoda za postavljanje svjetlovodnih kabela poslovni je izazov za sve one pravne osobe koje imaju u vlasništvu ili upravljaju plinovodima, posebno u slučajevima starih i dotrajalih plinovoda koji se više ne mogu koristiti u primarne svrhe.
- Korištenjem nefunkcionalnih plinovodnih cijevi za postavljanje svjetlovodnih kabela postiže se ostvarivanje ciljeva Digitalne agende za Europu, te se u praksi ostvaruju mjere za smanjenje troškova postavljanja EKM-a velikih brzina propisane Direktivom 2014/61/EU i ZMSTEKM-om.
- Ciljeve Digitalne agende nemoguće je postići bez aktivnog doprinosa geodetske struke (funkcioniranje JIT-a i sređenog katastra vodova cjelokupne linijske i točkaste infrastrukture).
- Posredstvom JIT-a javlja se ekonomski interes infrastrukturnog telekom operatora za koridor prikazan u JIT-u kao koridor u kojem će se realizirati jedna vrsta linijske infrastrukture te se time provocira interes zajedničke izgradnje.
- Otvara se mogućnost bržeg i jednostavnijeg povlačenja sredstva iz EU fondova za razvoj EKM-a velikih brzina.

ZAKLJUČAK

- Iskustva europskih država pokazala su da zajednička izgradnja značajno ubrzava realizaciju projekta gradnje EKI-a i razvoja EKM-a (rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, izrada zajedničkog geodetskog projekta, zajednički radovi iskopa i povrata u početno stanje) te znatno smanjuje troškova gradnje EKI-a i EKM-a (između 60% i 85%).
- Kod klasičnih investicija u gradnju kabelaške kanalizacije, troškovi uređenja površine (asfaltirana, popločena, betonirana površina) mogu biti preko 65% cjelokupne investicije.
- RH bi trebala uložiti maksimalne napore da u praksi provede zajedničko korištenje svih vrsta linijske infrastrukture pogodnih za postavljanje EKM-a.

HVALA NA PAŽNJI